

Skriv så de får lyst til at læse....mere...

Hvordan skriver du en artikel, en case, et notat – så alle dem udenfor for dit fagområde forstår, hvad du vil fortælle – og får lyst til at vide mere?

Undgå et par unoder.....

- Skriv forståeligt!
- Kend din målgruppe!

Er vel ofte et af de gode råd du får, når du skal skrive en artikel. Men det er vel nogle ukonkrete råd, som ikke nødvendigvis siger præcis, hvad du skal og ikke skal gøre.

Skriv enkelt – og ikke kompliceret!

Hvis du skal skrive til dine kolleger i branchen – altså dem du fagligt har et fælles sprog med – er det helt OK, at skrive en anelse mere kompliceret end ellers.

MEN er du udenfor din egen branche – må du nok vælge et mindre kompliceret sprog.

Vi sonderer imellem

- Daglig-sproget og
- Fag-sproget

Daglig-sproget er

Enkelt
Levende
Aktivt
Konkret
Billedrigt
Let
Uformelt
Personligt farvet
Dynamisk

Fag-sproget er

Kompliceret
Formelt
Passivt
Abstrakt
Billedfattigt
Kompakt
Officielt
Sagligt
Stillestående

Sproget må ikke blive for kompakt!

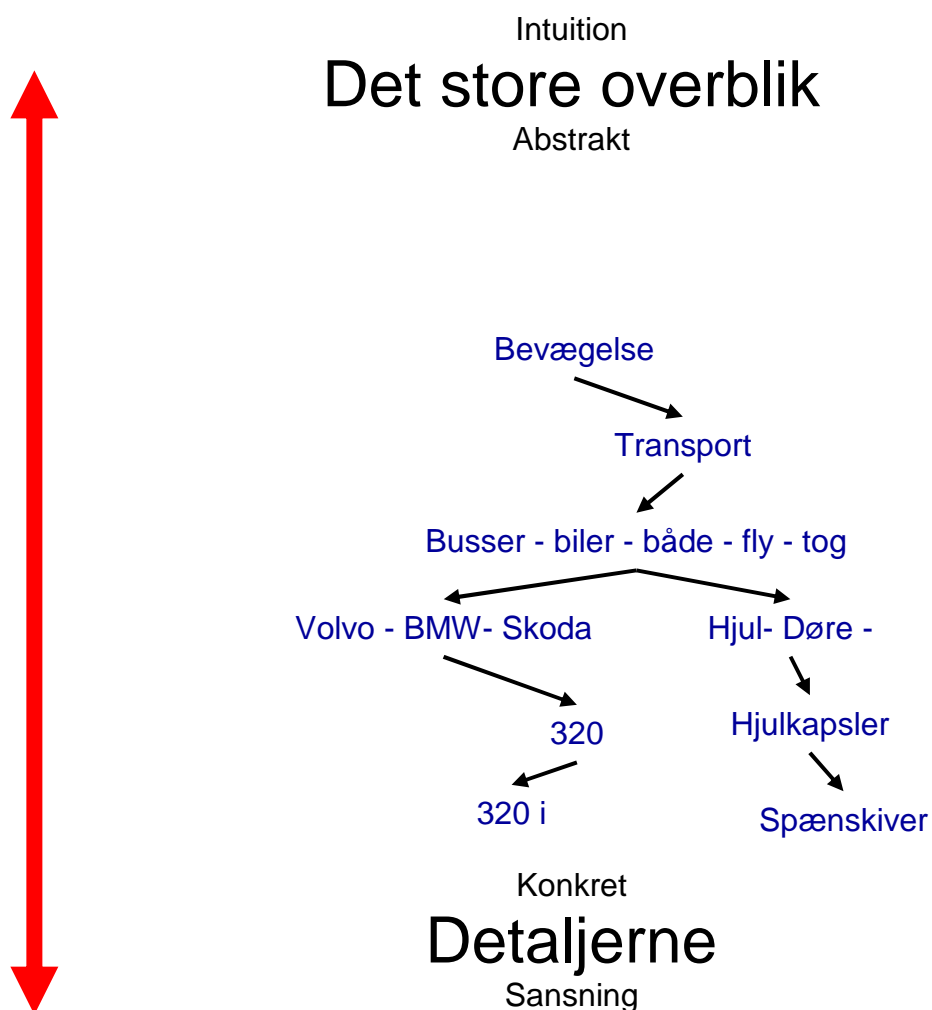
- Overvej én gang til, hvilke oplysninger du alligevel godt kan undvære!
- Spred dine oplysninger over noget mere plads. Lav flere sætninger.
- Hav så vidt muligt kun en idé pr. afsnit.
- Undgå afsnit på mere end 4-5 linjer.
- Undgå sætninger på mere end 25 ord.
- Skriv overskueligt og brug punktopstillinger.
- Brug modeller, grafer og billeder.

Af lutter velvilje vil du gerne fortælle mest muligt. Pas på! Det kan blive alt for meget. Kig på dit afsnit en gang til. Hvad er det egentligt du gerne vil sige? Kan det siges kortere. Er der noget du kan undvære?

Pas på indskudte sætninger. Pas på lange sætninger, med mange lange ord. Gør det lettere for din læser. Skriv i korte sætninger.

Skriv konkret – og ikke abstrakt !

Mennesker er forskellige. I Jung's persontypologi opdeler han mennesker ud fra deres opfattelses præference. Er de tilbøjelige til at opfatte abstrakte informationer før konkrete informationer – eller omvendt. Se eksemplet nedenfor:

Kilde: Time Line Therapy; Tad James m.fl.

Når du skriver konkret – og f.eks. giver et eksempel. Bliver det dog lettere at forstå for de fleste.

Skriv i et aktivt sprog!

"Under henvisning til..."

"Det er godt med træning..."

"Der er et påtrængende behov for besparelser..."

Læg mærke til, at de aktive udsagnsord har gemt sig. Ved at finde udsagnsordet frem og bruge det vil sproget blive mindre anonymt. At henvise. At træne. At spare. Det er lettere at læse aktive sætninger som:

"Vi henviser til..."

"Det er godt at træne"

"Vi trænger til at spare"

Prøv også lige disse passive sætninger:

"Besparelser anses for nødvendige.."

"Det må formodes.."

"I det der henvises.."

Når du skriver i et passivt sprog fjernes behovet for et ordentligt grundled – og dermed bliver læserne sat hen i det uvisse om hvem der vil spare? Hvem formoder? Hvem henviser? Det bliver mere personligt, når der kommer et ægte grundled i sætningen:

"Borgmester Andersen anser det for nødvendigt at spare."

"Jeg formoder..."

"Vi henviser..."

Laaaaange sætninger – åh nej!

Forklaringen er enkel. Der bliver for meget at holde rede på. Det bliver for besværligt at læse.

- Lav ikke alt for lange sætninger.
- Og lad være med at lave alenlange kæder af sætninger.
- Lav nogle flere afsnit.

Undgå sproglige forhindringsløb.

- Find ud af, hvilke nøgleord der er vigtige i din sætning – og lad så være med at anbringe dem sidst.

Hvis du øger antallet af ord, læseren skal opmagasinere, inden nøgleordet kommer bliver det tungt :

"Trods omfattende undersøgelser for godt en million kroner lykkedes det først efter 8 år at afsløre, at en 51-årig kvindes kroniske diarré havde sin årsag i særdeles kraftig kaffedrikning."

Det allersidste ord – nr. 29 – giver nøglen til hele sætningen. Indtil da kunne det lige så godt være strikning, gymnastik, gennemtræk eller fedme!

Undgå svære ord!

Undgå de sammensatte ord –	De kan blive til
Halmafbrændingsforbud	Forbud mod at brænde halm af.
Storkundeaftale	Aftale med store kunder.
Revisorerklæringsblanket	Blanket til erklæring fra revisoren.

Finanslovsudgiftsramme	Ramme for udgifter på finansloven.
------------------------	------------------------------------

Lad sproglig dobbeltkonfekt ligge. Det er usundt!

Der er ingen grund til at bruge Nedskrive Påbegynde Forinden Afholde Forespørge Forblive	Når det hedder Skrive Begynde Inden Holde Spørge Blive
--	--

Undgå støvede papirord!

Lad være med at skrive	Når du kan skrive
Dersom Såfremt I tilfælde af	Hvis
Angående Vedrørende	Om
Yderligere	Flere
Skrivelse Udarbejde Med henblik på	Brev Lave For at
Samt Hvilket Hidtil Imidlertid Da Anvendes Ligeledes Forefindes	Og Som Indtil nu Men Fordi Bruge Også Er

Gør det spændende at læse mere

Skriv direkte til læseren.

Skriv gerne "du" til læseren.

Hvis du skriver i jeg form kender læseren kilden. Skjuler du dig bag dit "man"? "MAN" kan betyde alle eller ingen. Det er OK. Du skal blot lige overveje om du kan gøre indholdet mere levende ved at undgå for megen brug af "man".

Brug *aktive* udsagnsord. Med liv og handling i.

- At sidde, ligge, stå
- At løbe, hoppe, cykle
- At hoste, skringe, snøfte
- At råbe, stønne, hviske, græde, fremstamme, hvisle
- At gå amok, at dratte ned, at spankulere

Læg mærke til, at ordene bliver mere og mere aktive...Der er liv. Din fantasi sættes i gang.

Brug tillægsord. Især de billedskabende tillægsord.

Stor, dejlig, smuk, meget stor, utrolig smuk – er alle tillægsord. Men de giver ikke voldsomt mange indre billeder.

Ord som rusten, ridset, rynket kan danne billeder. "Slidte træhylder" eller "Fedtede fladtrykte pletter i barnenæsehøjde" – ser du det for dig?

"Ind skrider to kaglene gymnasiestuderende på hver sit sæt dikkende stiletter". "Glasdørene glider hviskende op, og man mærker et pust af gennemtræk". Kan du høre og mærke det?

Brug dine sanser

Hvad hører, ser, mærker, lugter og smager du? Beskriv helt nøjagtigt, hvad du ser, hører, mærker, lugter og smager.

Brug konkrete billeder

Beskriv, hvad der skete. Fortæl en ægte oplevelse. Hvem gjorde hvad, hvad sagde de, hvad så de...

Lav sammenligninger – hvad ligner det?

- Jordbærtud og blomkålsører – kender du fra hverdags-sproget.
- Motorvejen i myldretiden – ligner måske: En myretue, en endeløs slange, et tusindeben med dæk på?
- Mejeriet ligner et olieraffineri i miniformat
- Transportbåndet kværner af sted. Det ligner farmors guldhalskæde, blot er det gråt og lavet af hård plastik.
- De elektriske kabler ligger som tykke bundter asparges.
- De kastede sig over hende som gribbe, der ikke havde set kød i lang tid.

Brug metaforer.

Metaforer er også billeder, men ikke i logisk konkret forstand.

Midt i hans ansigt lyste et stort jordbær

Vi vendte hovedet og pludselig så vi Peterskirken – verdens største konditorkage.

Tænk på narkohajen... (hvad er han omgivet af ...små fisk)

Et hav af lys... (– når stemningen er bølger af lys)

En hær af lys.. (– når de hænger på rad og række)

Undgå klicheerne. De er blevet slidt op. De virker ikke mere.

"..blive overhalet indenom.."

"...som sild i en tønde..."
"...som nål i et høstak..."
"...manden der trækker i trådene..."

"Han er en gammel ...rotte"
"Han går i folk ... med træsko på"
"Han er stædig...som et æsel"

At fortælle en god historie – storytelling.

- *Hvis du skal skrive om en business case.*
- *Hvis du skal beskrive et hændelsesforløb på en anderledes måde.*
- *Hvis du vil forbedre din fortælleteknik.*

Nyhedstrekanten (den omvendte pyramide)

Du kan vælge denne fortælleteknik.

Fortæl det vigtigste først.
Så det næstvigtigste.
Så det tredjevigtigste. Osv.

Du vælger, hvad der er vigtigt i forhold til målgruppen. Det gælder om at afsløre det vigtigste først. Så læseren bliver fanget!
Først derefter uddyber du.

Teknikken er god, hvis du kun har lidt plads at skrive på.

Berettermodellen (eventyrmodellen)

Har du mere plads eller tid – kan du bruge en gammel teknik.
Hvorfor er der nogle eventyr, der overlever i lang tid? En af forklaringerne er, at historiefortælleren netop ikke brænder hele pointen af på første linie.
Han bygger en spænding op – han holder en spænding oppe.
Han bruger en teknik, der ser nogenlunde sådan her ud:

1. Anslaget – en god start
2. Point of no return (Ingen vej tilbage!) – gerne flere steder undervejs.
3. Klimaks – til sidst det helt store sug.
4. Udtoning – og så lige lejlighed til at puste ud, inden man står af.

Den gode start – kan være et spørgsmål, der stilles til læseren. Det kan være en markant konstatering. Det kan være en analogi. Det kan være en overraskende oplysning eller det kan være en formodning. Vores nysgerrighed skal pirres.

Vi skal øge en spænding. Vi skal skabe et behov for at få mere, mere og mere.
I Rødhætte og ulven ser vi "point of no return" flere gange. Ulven har lokket Rødhætte til at plukke blomster, mens den selv er på vej til bedstemoderens hus. Vi må læse videre....
Spændingen stiger – hver gang Rødhætte spørger til "de store ører", "den store mund"...

Klimaks – skal være den store åbenbaring. Hele konklusionen. Den store finale. Nu får du belønning for al sin tålmodighed. Spændingen udløses. Nu kan du trække vejret igen.

Udtoningen – her kan tonen skifte til neutral og intellektuel indsigt. Fakta og efterspillet.

Interviewformen.

En anden måde at levende gøre din tekst på – og skabe en historie på – er at inde i historien medtager citater fra ægte personer.

Du kan ikke altid tage interviewpersonens direkte ord med i din tekst. Du skal bruge interviewpersonens egne ord, når du citerer, men du skal redigere i tekstens struktur og grammatik.

En interviewperson vil tale i et sprog, der ikke nødvendigvis egner sig til tekst.

"Jeg gør altid folk den tjeneste at citere dem for, hvad de mener – ikke for, hvad de siger."

Litteratur

Skriv så det fænger, af Teddy Petersen, Frydenlund

Skriv og bliv læst, Ellen Bak Åndahl & Susanne Nonboe Jacobsen, Frydenlund

TV-journalistik, af Michael Thorsen og Hans-Georg Møller, Ajour

Skrivgodt.dk, af Grandjean Kommunikation, Frydenlund.

Godnethistorier, af Grandjean Kommunikation, Frydenlund.

Time Line Therapy, af Tad James m.fl.

Bliv bedre til at undervise – med NLP, af Joseph O'Connor, Aschehoug.